

Ο περί Ψυχιατρικής Νοσηλείας Νόμος του 1997 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 77(Ι) του 1997

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΨΥΧΙΚΑ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΩΝ
ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι — ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ψυχιατρικής Νοσηλείας Νόμος του 1997. Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια— Ερμηνεία.

“Ασθενής” ή “ψυχικά ασθενής” σημαίνει πρόσωπο το οποίο πάσχει από ψυχική διαταραχή όπως ερμηνεύεται στο άρθρο 3·

“διεπαγγελματική ομάδα” σημαίνει ομάδα από επαγγελματίες που ασχολούνται με τη θεραπεία ασθενών σε ψυχιατρικά κέντρα·

“Διευθυντής” σημαίνει το διευθυντή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και περιλαμβάνει οποιοδήποτε ιατρικό λειτουργό που ο Διευθυντής όρισε για όλες ή για μερικές από τις αρμοδιότητες και καθήκοντα που ανατίθενται σ’ αυτόν δυνάμει του παρόντος Νόμου·

“Δικαστήριο” σημαίνει Επαρχιακό Δικαστήριο της Επαρχίας όπου ο ασθενής διαμένει και σε περίπτωση αμφιβολίας σημαίνει το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας·

“Επιτροπή” σημαίνει την Επιτροπή Εποπτείας που συστήνεται βάσει του άρθρου 20·

“κηδεμόνας” σημαίνει τον κηδεμόνα ασθενούς που διορίζεται δυνάμει του άρθρου 19·

“κοινοτικός νοσηλευτής” σημαίνει νοσοκόμο ο οποίος έχει εγγραφεί στο Μητρώο Νοσοκόμων πρώτου επιπέδου ψυχιατρικής νοσηλευτικής, δυνάμει των προνοιών των περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Νόμων και έτυχε σχετικής εκπαίδευσης· 214 του 1988
131 του 1991.

“νοσηλεία” σημαίνει εισαγωγή και παραμονή για θεραπεία και παρακολούθηση σε ψυχιατρικό κέντρο·

“προαιρετική νοσηλεία” σημαίνει νοσηλεία παρεχόμενη δυνάμει του άρθρου 8·

“προσωπικός αντιπρόσωπος” έχει την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 17·

“σοβαρή ψυχική διαταραχή” έχει την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 4·

“συγγενής” και “πλησιέστερος συγγενής” έχουν την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 18·

“υπεύθυνος” σημαίνει ψυχίατρο ο οποίος είναι υπεύθυνος ψυχιατρικού κέντρου·

“Υπουργός” σημαίνει τον Υπουργό Υγείας·

“υποχρεωτική νοσηλεία” σημαίνει νοσηλεία που παρέχεται δυνάμει του άρθρου 9·

“ψυχιατρικό κέντρο ή κέντρο” σημαίνει νοσοκομείο, κλινική ή άλλο χώρο ή μέρος αυτών, όπου παρέχεται ψυχιατρική νοσηλεία και κηρύσσεται από τον Υπουργό ψυχιατρικό κέντρο για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου·

“ψυχίατρος” σημαίνει εγγεγραμμένο γιατρό δυνάμει του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου αναγνωρισμένο ως κατέχοντα την ειδικότητα της ψυχιατρικής δυνάμει των περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμών του 1986·

Κεφ. 250.
30 του 1959
30 του 1961
53 του 1961
79 του 1968
114 του 1968
14 του 1974
18 του 1979
72 του 1991
112 του 1996
Επίσημη
Εφημερίδα
Παράρτημα
Τρίτο (I):
11.4.1986
3.3.1988
27.7.1990
17.4.1991
27.5.1994.

“Ψυχική διαταραχή” έχει την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 3 .

Ψυχική
διαταραχή.

3. “Ψυχική διαταραχή” σημαίνει διαταραχή της συμπεριφοράς που οφείλεται σε ψυχική νόσο, η οποία είναι ασύμβατη με τον τόπο, το χρόνο και την ηλικία του ατόμου στο οποίο εκδηλώνεται.

4.—(1) Ψυχική διαταραχή όπως ερμηνεύεται στο άρθρο 3 όταν—

(α) Εκδηλώνεται με βιαιότητα και σοβαρή αντικοινωνική συμπεριφορά·

ή

(β) η κριτική ικανότητα του ασθενούς έχει επιδεινωθεί σε τέτοιο βαθμό, που καθιστά την κράτηση του ασθενούς αναγκαία για την προστασία του ίδιου και των πλησίων του, θα αναφέρεται ως σοβαρή ψυχική διαταραχή και για την οποία δικαιολογείται υποχρεωτική νοσηλεία.

Σοβαρή
ψυχική
διαταραχή.

Συγκαταθέσεις
και αιτήσεις
από τον
προσωπικό
αντιπρόσωπο
του ασθενούς.

5. Εκτός αν διαφορετικά προβλέπεται από το Νόμο αυτό, συγκαταθέσεις, αιτήσεις και οτιδήποτε απαιτείται δυνάμει του παρόντος Νόμου να δοθεί ή να γίνει από τον ασθενή δίνεται ή γίνεται από τον προσωπικό αντιπρόσωπο του ασθενούς, όταν κατόπιν ψυχιατρικής γνωμάτευσης το δικαστήριο κρίνει ότι ο ασθενής δεν είναι σε θέση να ασκήσει ελεύθερη βούληση.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ — ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Κήρυξη
Ψυχιατρικού
Κέντρου.

6.—(1) Ο Υπουργός Υγείας κηρύσσει με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ψυχιατρικά κέντρα για παροχή νοσηλείας.

(2) Τα ψυχιατρικά κέντρα τα οποία κηρύσσονται βάσει του εδαφίου (1) κατατάσσονται σε—

(α) Συνήθη ψυχιατρικά κέντρα· ή

(β) ψυχιατρικά κέντρα ασφαλούς κράτησης.

(3) Ο Υπουργός κηρύσσει ψυχιατρικά κέντρα ασφαλούς κράτησης εκείνα μόνο από τα κέντρα που κατά τη γνώμη του η κατασκευή, η διαρρύθμιση, ο εξοπλισμός και η στελέχωσή τους καθιστούν ασφαλή την κράτηση ασθενών που πάσχουν από σοβαρή ψυχική διαταραχή.

(4) Για τη λειτουργία ψυχιατρικών κέντρων εκδίδεται άδεια λειτουργίας, η οποία δύναται να ανακληθεί οποτεδήποτε κρίνεται, κατόπιν σύστασης της

Επιτροπής ότι το κέντρο δε λειτουργεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος ή άλλου νόμου ή δεν τηρούνται οι όροι άδειας λειτουργίας.

(5) Οποιοδήποτε μέλος της Επιτροπής δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να ερευνήσει κατά πόσο σε συγκεκριμένο ψυχιατρικό κέντρο συντρέχουν λόγοι για ακύρωση της άδειας που εκδίδεται από τον Υπουργό δυνάμει του άρθρου αυτού.

7.—(1) Η νοσηλεία ψυχικά ασθενών προσώπων παρέχεται μόνο σε κέντρα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Νοσηλεία
μόνο δυνάμει
του παρόντος
Νόμου.

(2) Η νοσηλεία που αναφέρεται στο εδάφιο (1) είναι—

- (α) Προαιρετική η οποία παρέχεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8 ή
- (β) υποχρεωτική η οποία παρέχεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 9.

8.—(1) Η προαιρετική νοσηλεία παρέχεται σε κέντρα συνήθη ή ασφαλούς κράτησης—

Προαιρετική
νοσηλεία.

- (α) Αν ο ασθενής υπογράψει αίτηση για νοσηλεία και
- (β) ο υπεύθυνος του κέντρου εκδώσει κατόπιν εξέτασης του ασθενούς, ψυχιατρική γνωμάτευση για την αναγκαιότητα της παροχής νοσηλείας.

(2) Σε ειδικές περιπτώσεις, όπου η αίτηση για νοσηλεία υπογράφεται από προσωπικό αντιπρόσωπο του ασθενούς, ο υπεύθυνος του κέντρου ενημερώνει την Επιτροπή εντός τριών ημερών.

(3) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 14, η προαιρετική νοσηλεία είναι διάρκειας μέχρι δύο μηνών και αν στο τέλος της περιόδου αυτής ο υπεύθυνος του κέντρου έχει τη γνώμη ότι ο ασθενής χρήζει περαιτέρω νοσηλείας, τότε η νοσηλεία συνεχίζεται—

- (α) Κατόπιν γραπτής αίτησης του ασθενούς και αφού ειδοποιηθεί η Επιτροπή το συντομότερο δυνατό·
- ή
- (β) κατόπιν αίτησης του προσωπικού αντιπροσώπου του ασθενούς στις περιπτώσεις όπου η αίτηση για νοσηλεία υπογράφηκε από τον προσωπικό αντιπρόσωπο και αφού δοθεί προηγουμένως η γραπτή έγκριση της Επιτροπής.

9.—(1) Οι πρόνοιες του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις όπου ο ασθενής πάσχει από σοβαρή ψυχική διαταραχή, για την οποία μόνο σε κέντρο ασφαλούς κράτησης θα μπορούσε να παρασχεθεί η κατάλληλη νοσηλεία.

Υποχρεωτική
νοσηλεία.

(2) Η υποχρεωτική νοσηλεία παρέχεται μόνο σε ψυχιατρικά κέντρα ασφαλούς κράτησης.

10.—(1) Η διαδικασία για την παροχή υποχρεωτικής νοσηλείας είναι η ακόλουθη:

Διαδικασία
παροχής
υποχρεωτικής
νοσηλείας.

- (α) Υποβάλλεται αίτηση στο Δικαστήριο από τον προσωπικό αντιπρόσωπο του ασθενούς για την έκδοση διατάγματος προσωρινής νοσηλείας ασθενούς. Σε περίπτωση που ο προσωπικός αντιπρόσωπος δεν υποβάλει αίτηση ή δε δύναται να εντοπιστεί, την αίτηση υποβάλλει η αστυνομία ή κοινωνικός λειτουργός·
- (β) τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3) η αίτηση υποστηρίζεται από ψυχιατρική γνωμάτευση σχετικά με την αναγκαιότητα της παροχής νοσηλείας βάσει του παρόντος άρθρου·

- (γ) το διάταγμα προσωρινής νοσηλείας έχει διάρκεια μέχρι δύο εβδομάδες·
- (δ) το δικαστήριο κατά την έκδοση του διατάγματος ορίζει ημερομηνία κατά την οποία εξετάζει κατά πόσο επιβάλλεται ή όχι η έκδοση διαρκούς νοσηλείας·
- (ε) αν το δικαστήριο κρίνει, κατά την ημερομηνία που ορίζεται στο εδάφιο (δ) πιο πάνω, ότι από την προσαχθείσα μαρτυρία δε συνιστάται η έκδοση διατάγματος διαρκούς νοσηλείας, τότε ο ασθενής αφήνεται ελεύθερος. Αν όμως το δικαστήριο κρίνει ότι ο ασθενής πρέπει να κρατηθεί σε κέντρο για σκοπούς νοσηλείας, τότε εκδίδει διάταγμα διαρκούς νοσηλείας·

Νοείται ότι αν ο υπεύθυνος ψυχίατρος κρίνει ότι ο ασθενής δε χρήζει περαιτέρω νοσηλείας, δύναται να τον απολύσει, προτού εκπνεύσει η διάρκεια του διατάγματος προσωρινής νοσηλείας, αφού δώσει έγκαιρη ειδοποίηση προς το δικαστήριο·

- (στ) το διάταγμα διαρκούς νοσηλείας είναι για αρχική περίοδο μέχρι 2 μηνών και δύναται να ανανεώνεται βάσει των προνοιών του άρθρου 11·
- (ζ) κατά την έκδοση κάθε διατάγματος νοσηλείας το δικαστήριο ακούει και τον ασθενή, εκτός αν από την προσαχθείσα μαρτυρία πειστεί ότι ο ασθενής δεν είναι σε θέση να καταθέσει. Σε τέτοια περίπτωση το δικαστήριο ακούει τις απόψεις του προσωπικού αντιπροσώπου του ασθενούς, ο οποίος μπορεί να συνοδεύεται από δικηγόρο και ψυχίατρο της δικής του επιλογής·
- (η) το δικαστήριο δύναται, αν κρίνει τούτο σκόπιμο, έχοντας πάντοτε υπόψη την οικονομική κατάσταση του ασθενούς, να διατάξει τα έξοδα τόσο του δικηγόρου όσο και του ψυχιάτρου του να καταβληθούν από δημόσιους πόρους·

(2) Η Επιτροπή ενημερώνεται από το δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος προσωρινής νοσηλείας και για την ημερομηνία κατά την οποία το δικαστήριο θα εξετάσει την έκδοση ή όχι διατάγματος διαρκούς νοσηλείας.

(3) Σε περίπτωση κατά την οποία ο ασθενής αρνείται να εξεταστεί για σκοπούς προσκόμισης της ιατρικής γνωμάτευσης που απαιτείται από τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), ισχύουν οι πιο κάτω διατάξεις:

- (α) Ύστερα από αίτηση από οποιοδήποτε πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1), το δικαστήριο δύναται να εκδώσει διάταγμα για άμεση εξέταση και εκτίμηση της κατάστασης του ασθενούς και έκδοσης της σχετικής γνωμάτευσης, το οποίο στη συνέχεια θα αναφέρεται ως διάταγμα εξέτασης·
- (β) η έκδοση διατάγματος εξέτασης παρέχει στην αστυνομία την εξουσία και την υποχρέωση να συλλάβει πάραυτα τον ασθενή και να τον μεταφέρει στο κέντρο ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο κατονομάζεται στο διάταγμα·
- (γ) η αστυνομία παραμένει στο χώρο εξέτασης, όπου μεταφέρθηκε ο ασθενής για εξέταση, μέχρις ότου συμπληρωθεί αυτή και ακολούθως:
 - (i) αποχωρεί από το χώρο εξέτασης, αν ο ψυχίατρος που εξέτασε τον ασθενή είναι της γνώμης ότι ο ασθενής δε χρήζει υποχρεωτικής νοσηλείας·

- (ii) μεταφέρει τον ασθενή σε χώρο ασφαλούς κράτησης, αν η γνώμη του ψυχιάτρου είναι ότι ο ασθενής χρήζει άμεσης υποχρεωτικής νοσηλείας, μέχρις ότου το δικαστήριο διατάξει να μεταφερθεί σε κέντρο ασφαλούς κράτησης. Σε τέτοια περίπτωση η αστυνομία, εκτός αν άλλο πρόσωπο πράξει αυτό, υποβάλλει αίτηση στο δικαστήριο για έκδοση διατάγματος προσωρινής νοσηλείας·
- (δ) στην περίπτωση που αναφέρεται στην υποπαράγραφο (i) της παραγράφου (γ) πιο πάνω, ο ψυχίατρος εκδίδει αιτιολογημένη έκθεση για τα ευρήματά του, τα οποία αποστέλλει στο δικαστήριο που εξέδωσε το διάταγμα εξέτασης·
- (ε) στην περίπτωση που αναφέρεται στην υποπαράγραφο (ii) της παραγράφου (γ) πιο πάνω, ο ψυχίατρος εκδίδει τη γνωμάτευση που απαιτείται για έκδοση διατάγματος προσωρινής νοσηλείας δυνάμει των διατάξεων του άρθρου αυτού.

11.—(1) Αν στο τέλος της αρχικής περιόδου του διατάγματος διαρκούς νοσηλείας δικαιολογείται η συνέχιση της νοσηλείας το δικαστήριο δύναται να ανανεώνει εκάστοτε το διάταγμα αυτό κατόπιν αίτησης του προσωπικού αντιπροσώπου του ασθενούς ή της αστυνομίας ή κοινωνικού λειτουργού για περίοδο μέχρι δώδεκα μηνών.

Ανανέωση διατάγματος διαρκούς νοσηλείας.

(2) Η αίτηση συνοδεύεται από ιατρική γνωμάτευση του θεράποντος ψυχιάτρου ύστερα από διαβούλευση με τη διεπαγγελματική ομάδα του κέντρου, όπου αυτό είναι εφικτό. Σε περίπτωση διαφωνίας, το γεγονός αυτό αναφέρεται στη γνωμάτευση του ψυχιάτρου.

12.—(1) Όταν κατά τη διάρκεια παροχής εθελοντικής νοσηλείας ο ασθενής παρουσιάσει συμπεριφορά για την οποία θα εδικαιολογείτο η παροχή υποχρεωτικής νοσηλείας, ο προσωπικός αντιπρόσωπος του ασθενούς ή κοινωνικός λειτουργός υποβάλλει αίτηση στο δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος διαρκούς νοσηλείας και ενημερώνει ανάλογα την Επιτροπή.

Μετατροπή προαιρετικής σε αναγκαστική νοσηλεία.

(2) Η αίτηση υποστηρίζεται από ιατρική γνωμάτευση του θεράποντος ψυχιάτρου, ύστερα από διαβούλευση με τη διεπαγγελματική ομάδα του κέντρου. Σε περίπτωση διαφωνίας ο ψυχίατρος αναφέρει το γεγονός αυτό στη γνωμάτευσή του.

(3) Κατά την εκδίκαση της αίτησης ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 10 του Νόμου αυτού.

13.—(1) Κάθε αίτηση ή συγκατάθεση για προαιρετική εισδοχή σε κέντρο πρέπει να απευθύνεται προς τον υπεύθυνο του Κέντρου.

Γενικές διατάξεις σχετικά με αιτήσεις και συγκαταθέσεις για προαιρετική νοσηλεία.

(2) Όταν η αίτηση ή συγκατάθεση υποβάλλεται από πρόσωπο άλλο από τον ασθενή, το πρόσωπο αυτό πρέπει να είδε τον ασθενή όχι πέραν των δεκαεπτά ημερών πριν από την υποβολή της αίτησης ή την υπογραφή της συγκατάθεσης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ — ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΟΔΟΥ

14. Η νοσηλεία που παρέχεται δυνάμει του άρθρου 8 τερματίζεται οποτεδήποτε εφόσον—

Τερματισμός προαιρετικής νοσηλείας.

(α) Δε μετατράπηκε από προαιρετική σε υποχρεωτική νοσηλεία·

(β) στις περιπτώσεις που γίνεται αναφορά στο άρθρο 8(2), τον τερματισμό της νοσηλείας ζητεί ο ασθενής ή ο προσωπικός αντιπρόσωπός του.

Τερματισμός
υποχρεωτικής
νοσηλείας.

15.—(1) Η νοσηλεία που παρέχεται δυνάμει του άρθρου 9 τερματίζεται—

(α) Όταν ο υπεύθυνος του κέντρου ύστερα από διαβούλευση με τη διεπαγγελματική ομάδα, όπου αυτή είναι εφικτή, κρίνει ότι δε συντρέχουν οι λόγοι για τους οποίους διατάχθηκε η υποχρεωτική νοσηλεία·

(β) όταν υπάρχει σχετική αίτηση εκ μέρους του ασθενούς ή του προσωπικού αντιπροσώπου του και συμφωνεί μ' αυτό ο υπεύθυνος ψυχιάτρως με γνωμάτευσή του.

(2) Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος κέντρου κρίνει ότι επιβάλλεται η συνέχιση της υποχρεωτικής νοσηλείας πληροφορεί εγγράφως τον αιτητή για τους λόγους απόρριψης της αίτησης και για το δικαίωμά του να αποταθεί στο δικαστήριο για αναθεώρηση της απόφασης του υπεύθυνου του κέντρου. Αντίγραφα της αίτησης και της απάντησης αποστέλλονται από τον υπεύθυνο του κέντρου στην Επιτροπή.

(3) Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται εντός τριάντα ημερών από την επίδοση στον ασθενή της απόφασης του υπεύθυνου του κέντρου. Στην αίτηση θα πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι για τον αιτούμενο τερματισμό της νοσηλείας και θα πρέπει να συνοδεύεται από ψυχιατρική και άλλη μαρτυρία που να υποστηρίζουν την αίτηση.

(4) Το δικαστήριο, αν αποδεχθεί την αίτηση, διατάσσει την απόλυση του ασθενούς ή διατάσσει η διάρκεια της υποχρεωτικής νοσηλείας να περιοριστεί στους δύο μήνες ή σε άλλη μικρότερη χρονική περίοδο.

(5) Παράλειψη του υπεύθυνου του κέντρου να συμμορφωθεί με τις διατάξεις των εδαφίων (2) ή (3) συνιστά αδίκημα τιμωρούμενο με πρόστιμο £1.000.

Άδειες
εξόδου.

16.—(1) Ασθενής, ο οποίος τυγχάνει υποχρεωτικής νοσηλείας δυνάμει του άρθρου 9 δύναται να εξέρχεται από το κέντρο και να παραμένει εκτός αυτού κατόπιν γραπτής άδειας του υπεύθυνου ψυχιάτρου.

(2) Η άδεια εκδίδεται με όρους ή άνευ όρων και είναι ορισμένης χρονικής διάρκειας που δεν πρέπει να υπερβαίνει το υπόλοιπο της καθορισμένης περιόδου για υποχρεωτική νοσηλεία.

(3) Άδεια εξόδου δύναται να ανακληθεί οποτεδήποτε, αν αυτό κριθεί αναγκαίο για την ασφάλεια και την υγεία του ασθενούς ή την ασφάλεια και προστασία άλλων προσώπων. Ο τερματισμός γίνεται με έγγραφη ειδοποίηση που επιδίδεται στον ασθενή ή στον προσωπικό αντιπρόσωπό του.

(4) Ο ασθενής ο οποίος παραλείπει—

(α) Να επιστρέψει στο κέντρο μετά την εκπνοή της άδειας εξόδου· ή

(β) να συμμορφωθεί με οποιοδήποτε από τους όρους της άδειας εξόδου· ή

(γ) μετά την ανάκληση της άδειας δυνάμει του εδαφίου (3) να επιστρέψει στο κέντρο,

υπόκειται σε σύλληψη από την αστυνομία και μεταφέρεται στο κέντρο, όπου προηγουμένως εκρατείτο.

(5) Ο υπεύθυνος του κέντρου κατόπιν διαβούλευσης με τη διεπαγγελματική ομάδα, όπου αυτή είναι εφικτή, δύναται να επιτρέψει την παραμονή και φροντίδα ασθενούς η έξοδος του οποίου επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου αυτού σε τόπο που δεν είναι κέντρο νοσημένον ότι το πρόσωπο που θα έχει τη φροντίδα του ασθενούς καθώς και ο τόπος διαμονής τυγχάνουν της

έγκρισης του υπεύθυνου του κέντρου. Η μη συμμόρφωση του ασθενούς με τους όρους άδειας εξόδου έχει τις ίδιες συνέπειες με τη μη συμμόρφωση με όρους άδειας εξόδου που εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (1) πιο πάνω.

ΜΕΡΟΣ ΙV — ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

17.—(1) Προσωπικός αντιπρόσωπος ασθενούς είναι ο κηδεμόνας του ή ο πλησιέστερος συγγενής του. Προσωπικοί
αντιπρόσωποι.

(2) Οτιδήποτε απαιτείται δυνάμει του παρόντος Νόμου να γίνει από τον ασθενή δύναται να γίνει από τον προσωπικό αντιπρόσωπό του ο οποίος τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3), έχει τις ακόλουθες εξουσίες κατά αποκλειστικότητα έναντι άλλων προσώπων:

- (α) Να μεριμνά για τη διαμονή και την ευημερία του ασθενούς γενικά·
- (β) να απαιτεί από τον ασθενή να παρουσιάζεται σε ορισμένο τόπο και χρόνο για σκοπούς ιατρικής παρακολούθησης, απασχόλησης και εκπαίδευσης·
- (γ) να ενημερώνει τη διεπαγγελματική ομάδα του κέντρου για την κατάσταση του ασθενούς γενικά·
- (δ) να συμμορφώνεται με ανάκληση άδειας εξόδου.

(3) Οι διατάξεις που αναφέρονται στο εδάφιο (2) είναι οι πιο κάτω:

- (α) Όπου ο ασθενής έχει κηδεμόνα δυνάμει του άρθρου 19 ο εν λόγω κηδεμόνας έχει αποκλειστικό δικαίωμα να ενεργεί εκ μέρους του ασθενούς·
- (β) όπου ο ασθενής δεν έχει κηδεμόνα, κανένας δεν μπορεί να ενεργεί εκ μέρους του εκτός μόνο ο πλησιέστερος συγγενής του και μόνο σε περίπτωση όπου ο ασθενής λόγω της ψυχικής διαταραχής του δεν είναι σε θέση να ασκήσει ελεύθερα βούληση.

18.—(1) Στον παρόντα Νόμο και τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου αυτού πλησιέστερος συγγενής σημαίνει το πρόσωπο που αναφέρεται πρώτο στην απαρίθμηση συγγενών που γίνεται στο εδάφιο (2) το οποίο ευρίσκεται εν ζωή, νοουμένου ότι αμφιθαλείς συγγενείς θα προτιμούνται από τους ετεροθαλείς συγγενείς της ίδιας περιγραφής, και ο γηραιότερος ή οι γηραιότεροι από δύο ή περισσότερους συγγενείς σε οποιαδήποτε παράγραφο του εν λόγω εδαφίου θα προτιμούνται του άλλου ή των άλλων από τους συγγενείς αυτούς αδιακρίτως φύλου. Συγγενείς και
πλησιέστερος
συγγενής.

(2) Οι συγγενείς που αναφέρονται στο εδάφιο (1) είναι—

- (α) Ο σύζυγος ή η σύζυγος·
- (β) υιός ή θυγατέρα·
- (γ) πατέρας ή μητέρα·
- (δ) αδελφός ή αδελφή·
- (ε) παππούς ή γιαγιά·
- (στ) εγγονός ή εγγονή·
- (ζ) θείος ή θεία·
- (η) ανειψιός ή ανειψιά.

(3) Κατά την εξακρίβωση της συγγένειας, ετεροθαλής συγγενής εκλαμβάνεται ως αμφιθαλής συγγενής και νόθο τέκνο εκλαμβάνεται ως το νόμιμο τέκνο της μητέρας.

(4) Στις περιπτώσεις όπου ο ασθενής διαμένει συνήθως με έναν ή περισσότερους από τους συγγενείς του ή τυγχάνει συνήθους φροντίδας από έναν ή

περισσότερους από τους συγγενείς (ή συνήθως διαμένει ή τυγχάνει φροντίδας από έναν ή περισσότερους από τους συγγενείς του πριν από την κράτησή του σε κέντρο), ο πλησιέστερος συγγενής του εξακριβώνεται—

- (α) Με προτίμηση των πιο πάνω συγγενών έναντι των άλλων και
- (β) μεταξύ δύο ή περισσότερων τέτοιων συγγενών, ακολουθούνται οι διατάξεις του εδαφίου (1).

(5) Στις περιπτώσεις όπου δυνάμει των διατάξεων των εδαφίων (1) και (4) πρόσωπο θα ήταν ο πλησιέστερος συγγενής αλλά το πρόσωπο αυτό—

- (α) Δε διαμένει στην Κύπρο·
- (β) είναι ο σύζυγος ή η σύζυγος του ασθενούς και ζουν χωριστά είτε κατόπιν διατάγματος δικαστηρίου ή αμοιβαίας συμφωνίας ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο·
- (γ) είναι κάτω των 18 ετών (και δεν είναι σύζυγος, πατέρας ή μητέρα του ασθενούς)·
- (δ) είναι πρόσωπο εναντίον του οποίου για οποιοδήποτε λόγο και δυνάμει οποιοδήποτε νόμου ισχύει διάταγμα που απαγορεύει σ' αυτό να συζεί με τον ασθενή,

η εξακρίβωση του πλησιέστερου συγγενή γίνεται ως αν το πιο πάνω πρόσωπο δε βρίσκεται στη ζωή.

(6) Για σκοπούς του άρθρου αυτού σύζυγος περιλαμβάνει και πρόσωπο το οποίο συζεί με τον ασθενή ως να ήταν συζευγμένοι (ή συζούσε με τον ασθενή πριν από την κράτησή του σε κέντρο για νοσηλεία) για περίοδο πέραν των έξι μηνών. Δεν εκλαμβάνεται όμως δυνάμει του παρόντος εδαφίου ως ο πλησιέστερος συγγενής νυμφευμένου ασθενούς εκτός αν ο σύζυγος ή η σύζυγος του ασθενούς αγνοηθεί δυνάμει της παραγράφου (β) του εδαφίου (5) πιο πάνω.

(7) Πρόσωπο που δεν είναι συγγενής και με το οποίο συνήθως ο ασθενής διαμένει (ή αν ο ασθενής κρατείται σε κέντρο με το οποίο συνήθως διέμενε αμέσως πριν από την εισδοχή του στο κέντρο) και με το οποίο διαμένει ή διέμενε για περισσότερο από πέντε έτη εκλαμβάνεται για σκοπούς του άρθρου αυτού ως να ήταν συγγενής πλην όμως—

- (α) Εκλαμβάνεται για σκοπούς του εδαφίου (1) ως να αναφερόταν ο τελευταίος στην απαρίθμηση που γίνεται στο εδάφιο (2) και
- (β) δεν εκλαμβάνεται δυνάμει του εδαφίου αυτού ως ο πλησιέστερος συγγενής έγγαμου ασθενούς εκτός αν ο σύζυγος ή η σύζυγος του ασθενούς αγνοηθούν δυνάμει της παραγράφου (β) του εδαφίου (5).

(8) Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού το δικαστήριο δύναται να εκδώσει σχετικές οδηγίες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Διορισμός
κηδεμόνα.

19.—(1) Το δικαστήριο δύναται να διορίσει δυνάμει του παρόντος άρθρου και έπειτα από γνώμάτευση του υπεύθυνου ψυχιάτρου, κηδεμόνα ασθενούς που έχει συμπληρώσει το 18 έτος της ηλικίας του.

(2) Ο διορισμός γίνεται κατόπιν αίτησης προς το δικαστήριο από το πρόσωπο που ενδιαφέρεται να διοριστεί κηδεμόνας του ασθενούς.

(3) Πρόσωπα κατάλληλα για διορισμό είναι—

- (α) Συγγενής του ασθενούς είτε αυτός περιλαμβάνεται στην απαρίθμηση του εδαφίου (2) του άρθρου 18 είτε όχι·
- (β) πρόσωπο με το οποίο ο ασθενής διαμένει ή διέμενε αμέσως προτού εισαχθεί σε κέντρο·

- (γ) λειτουργός ευημερίας τον οποίο ο διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας συστήνει για το σκοπό αυτό·
- (δ) το πρόσωπο που έχει διοριστεί δυνάμει άλλου νόμου διαχειριστής της περιουσίας του ασθενούς·
- (ε) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που κρίνεται από την Επιτροπή κατάλληλο για διορισμό κηδεμόνα.
- (4) Ο διορισμός κηδεμόνα γίνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- (α) Όπου ο ασθενής δεν έχει πλησιέστερο συγγενή εντός της έννοιας του παρόντος Νόμου ή δεν είναι εύλογα πρακτικό να διακριβωθεί κατά πόσο ο ασθενής έχει τέτοιο συγγενή ή ποιός είναι ο συγγενής αυτός·
- (β) όπου ο πλησιέστερος συγγενής λόγω ψυχικής ή άλλης διαταραχής ή ασθένειας είναι ανίκανος να εκτελέσει τα καθήκοντα που ανατίθενται σ' αυτό δυνάμει του Νόμου·
- (γ) όπου ο πλησιέστερος συγγενής του ασθενούς χωρίς εύλογη αιτία αρνείται να υποβάλει αίτηση για την παροχή νοσηλείας στον ασθενή ή να δώσει τη συγκατάθεσή του εκεί όπου τέτοια συγκατάθεση απαιτείται·
- (δ) όπου ο πλησιέστερος συγγενής του ασθενούς έχει ασκήσει τις εξουσίες του για απόλυση του ασθενούς από κέντρο, χωρίς να λάβει δεόντως υπόψη του την ευημερία του ασθενούς·
- (ε) όπου υπάρχει διαφωνία μεταξύ των συγγενών σχετικά με τις πράξεις ή ενέργειες ή προτιθέμενες πράξεις ή ενέργειες του πλησιέστερου συγγενή·
- (στ) όπου απαιτείται η παροχή συγκατάθεσης για σκοπούς του Μέρους VI παρά το γεγονός ότι υπάρχει πλησιέστερος συγγενής.
- (5) Ο διορισμός κηδεμόνα δυνάμει του άρθρου αυτού είναι ορισμένης διάρκειας ή για ειδικό μόνο σκοπό και υπόκειται σε παράταση ή τερματισμό από το δικαστήριο για οποιαδήποτε εύλογη αιτία.
- (6) Το δικαστήριο ακυρώνει διορισμό κηδεμόνα στις εξής περιπτώσεις:
- (α) Όπου διορίζει άλλο πρόσωπο ως κηδεμόνα·
- (β) όπου πλησιέστερος συγγενής, του οποίου η ύπαρξη ή ταυτότητα ήταν άγνωστη, εμφανίζεται και ζητά να αναλάβει τις ευθύνες του ως πλησιέστερος συγγενής·
- (γ) όπου πλησιέστερος συγγενής που λόγω ανικανότητας όπως αναφέρεται στο εδάφιο (4)(β) έχει απαλλαγεί των ευθυνών, έχει καταστεί ικανός να ενεργεί ως πλησιέστερος συγγενής·
- (δ) όπου ο ασθενής έχει επανεύρει την ικανότητα να ασκεί υπεύθυνα και ελεύθερα βούληση, ύστερα από σχετική γνωμάτευση από τον υπεύθυνο ψυχίατρο·
- (ε) όπου ο σκοπός για το διορισμό του έχει ακυρωθεί ή εξέλειπε.

ΜΕΡΟΣ V— ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

- 20.—(1) Συστήνεται επιτροπή εποπτείας για ψυχικά ασθενή πρόσωπα που θα αποκαλείται Επιτροπή Εποπτείας Ψυχικά Ασθενών και η οποία απαρτίζεται από έναν Πρόεδρο και άλλα οκτώ μέλη.
- (2) Τα μέλη της επιτροπής διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και πρέπει να είναι άμεμπτου χαρακτήρα.

Σύσταση
Επιτροπής.

(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο κατονομάζει ένα από τα μέλη πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής σε περίπτωση ισοψηφίας θα έχει δεύτερη ψήφο.

(4) Η Επιτροπή θα αποτελείται από—

- (α) Δύο δικηγόρους εκ των οποίων ο ένας είναι ιδιώτης και επιλέγεται από κατάλογο δικηγόρων που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο και ο άλλος είναι Δικηγόρος της Δημοκρατίας και υποδεικνύεται από το Γενικό Εισαγγελέα·
- (β) δύο ψυχιάτρους εκ των οποίων ο ένας είναι ιδιώτης και επιλέγεται από κατάλογο ιδιωτών ιατρών που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και ο άλλος είναι δημόσιος υπάλληλος και υποδεικνύεται από τον Υπουργό Υγείας·
- (γ) έναν ψυχολόγο ο οποίος επιλέγεται από κατάλογο που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από το Σύνδεσμο Ψυχολόγων·
- (δ) ένα νοσοκόμο ο οποίος επιλέγεται από κατάλογο που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Νοσοκόμων·
- (ε) έναν Κοινωνικό Λειτουργό ο οποίος επιλέγεται από κατάλογο που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από το Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών·
- (στ) έναν εκπρόσωπο των εθελοντικών οργανώσεων ψυχικής υγείας ο οποίος επιλέγεται από κατάλογο που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις.

(5) Η θητεία της Επιτροπής είναι για τέσσερα χρόνια και υπόκειται στις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 22.

(6) Η Επιτροπή έχει δική της στέγη και δικό της προσωπικό. Ο γραμματέας της Επιτροπής είναι μόνιμος δημόσιος υπάλληλος.

Αρμοδιότητες
Επιτροπής.

21.—(1) Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι οι πιο κάτω:

- (α) Παρακολουθεί την εφαρμογή του Νόμου και εντοπίζει τυχόν ατέλειες με σκοπό την προώθηση μέσω των νενομισμένων διαδικασιών της τροποποίησής του·
 - (β) υποβάλλει εισηγήσεις όσον αφορά την καταλληλότητα των κέντρων παροχής νοσηλείας·
 - (γ) επιθεωρεί τα κέντρα όπου νοσηλεύονται ασθενείς και τους χώρους όπου διαμένουν ή τα κέντρα όπου παρέχεται εξωνοσοκομειακή φροντίδα μετά τον τερματισμό της νοσηλείας τους·
 - (δ) παρέχει κάθε είδους συμβουλή ή καθοδήγηση σχετικά με τις πρόνοιες του Νόμου και τα δικαιώματα των ασθενών·
 - (ε) εξετάζει παράπονα σχετικά με την κράτηση και παροχή νοσηλείας σε οποιοδήποτε κέντρο και υποβάλλει τα ευρήματα και εισηγήσεις στον Υπουργό·
 - (στ) υποβάλλει συστάσεις προς τον Υπουργό για ανάκληση της άδειας λειτουργίας κέντρου.
- (2) Η Επιτροπή στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της δεν επιλαμβάνεται θεμάτων κλινικής ψυχιατρικής.
- (3) Η Επιτροπή δύναται με εσωτερικούς κανονισμούς να ρυθμίζει οποιεσδήποτε από τις αρμοδιότητές της.

22.—(1) Σε περίπτωση κατά την οποία μέλος της Επιτροπής παύσει να κατέχει την οργανική θέση που κατείχε κατά το χρόνο του διορισμού του λόγω αφυπηρέτησης ή μετάθεσης σε άλλο υπουργείο, ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, το Υπουργικό Συμβούλιο τερματίζει το διορισμό του και προβαίνει σε διορισμό νέου μέλους για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της θητείας της Επιτροπής:

Συμπληρωματικές διατάξεις.

Νοείται ότι, μέχρις ότου τερματιστεί ο διορισμός του και γίνει νέος διορισμός το μέλος το οποίο αντικαθίσταται συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του για περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τις πέντε (5) εβδομάδες. Κατά την εκπνοή της περιόδου αυτής η θέση θεωρείται κενή και ο διορισμός τερματίζεται.

(2) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, ανεξαρτήτως των διατάξεων του εδαφίου (5) του παρόντος άρθρου να τερματίσει οποτεδήποτε το διορισμό μέλους, για τους ίδιους λόγους που τερματίζονται οι υπηρεσίες επιτρόπων εμπιστευμάτων. Χωρίς περιορισμό της γενικής αυτής πρόνοιας, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να τερματίσει οποτεδήποτε το διορισμό μέλους, αν—

- (α) Λόγω ασθένειας δεν είναι σε θέση να μετέχει στις συνεδρίες της Επιτροπής·
- (β) απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις συνεχείς συνεδρίες της Επιτροπής·
- (γ) η συμπεριφορά του αποδεδειγμένα αντίκειται στην εκτέλεση των καθηκόντων του ως μέλους της Επιτροπής.

(3) Μέλος της Επιτροπής δύναται να υποβάλει οποτεδήποτε ιδιογράφως παραίτηση απευθυνόμενη προς το Υπουργικό Συμβούλιο η ισχύς της οποίας αρχίζει σε πέντε (5) εβδομάδες από την ημέρα που υποβάλλεται ή από την ημέρα που το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει νέο μέλος της Επιτροπής σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος, αν αυτό συμβεί πριν από την εκπνοή των πέντε (5) εβδομάδων.

(4) Κενές θέσεις που δημιουργούνται για οποιοδήποτε λόγο, πληρούνται με διορισμό νέων μελών για την υπόλοιπη περίοδο της θητείας της Επιτροπής:

Νοείται ότι η εγκυρότητα οποιασδήποτε πράξης ή εργασίας της Επιτροπής δεν επηρεάζεται λόγω δημιουργίας κενής θέσης, εφόσον ο αριθμός των μελών δεν είναι μικρότερος του μισού.

(5) Για τη λειτουργία της Επιτροπής καταρτίζονται από την ίδια κανονισμοί οι οποίοι κατατίθενται στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση.

23. Η Επιτροπή στην εκτέλεση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων της, θα συμβουλευέται και συνεργάζεται με συνδέσμους, οργανώσεις, ιδρύματα και σωματεία που ασχολούνται με θέματα ψυχικά ασθενών.

Συνεργασία της Επιτροπής με οργανώσεις.

24.—(1) Η Επιτροπή καταρτίζει μητρώο ιδρυμάτων, σωματείων, υπηρεσιών και οργανισμών που ασχολούνται με θέματα ψυχικά ασθενών τα οποία λειτουργούσαν κατά την ημέρα της έναρξης της ισχύος του Νόμου αυτού.

Μητρώο ιδρυμάτων.

(2) Μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου αυτού, η Επιτροπή εντάσσει στο μητρώο ιδρύματα, σωματεία, υπηρεσίες και οργανώσεις κατόπιν υποβολής και εξέτασης σχετικής αίτησης.

(3) Ανεξάρτητα από οποιοδήποτε πρόνοιες σε οποιοδήποτε άλλο νόμο, οι αρμόδιες αρχές για την έκδοση άδειας για την ίδρυση και λειτουργία ιδρυ-

μάτων, σωματείων, υπηρεσιών και οργανώσεων για ψυχικά ασθενείς δε θα επιτρέπουν την ίδρυση ή τη λειτουργία τους, αν δεν περιληφθούν στο μητρώο της Επιτροπής.

ΜΕΡΟΣ VI—ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Εφαρμογή
του Μέρους VI.

25. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται στις περιπτώσεις υποχρεωτικά νοσηλευόμενων προσώπων.

Θεραπεία για
την οποία
απαιτείται
συγκατάθεση.

26.—(1) Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε μορφή παρεμβατικής θεραπείας που ο Υπουργός, κατόπιν σύστασης του διευθυντή και της Ψυχιατρικής Εταιρείας, ορίζει με γνωστοποίησή του δημοσιευόμενη στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(2) Παρεμβατική θεραπεία εφαρμόζεται μόνο αφού εξασφαλιστεί η συγκατάθεση του ασθενούς ή του προσωπικού αντιπροσώπου του.

(3) Για εξασφάλιση της συγκατάθεσης ο ψυχίατρος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 27, υποχρεούται να επεξηγή στον ασθενή ή στον προσωπικό αντιπρόσωπό του τη φύση και τη σκοπιμότητα της παρεμβατικής θεραπείας, όπως και τις πιθανές παρενέργειες, με τρόπο ακριβή, σαφή και κατανοητό.

(4) Εξαιρουμένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 27, η εφαρμογή παρεμβατικής θεραπείας χωρίς τη συγκατάθεση του ασθενούς ή του προσωπικού αντιπρόσωπου του παρέχει σ' αυτούς το δικαίωμα προσφυγής στην Επιτροπή, η οποία υποβάλλει σχετική γνωμάτευση στον Υπουργό.

(5) Για σκοπούς του άρθρου αυτού—

“παρεμβατική θεραπεία” σημαίνει θεραπεία που παρεμβαίνει στη σωματική ή πνευματική ακεραιότητα του ασθενούς· και

“Ψυχιατρική Εταιρεία” είναι κλάδος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου που έχει συσταθεί δυνάμει του περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) Νόμου του 1967.

16 του 1967
4 του 1970
28 του 1976
32 του 1977
90 του 1985
50 του 1987.

Εξαιρέσεις.

27. Το άρθρο 26 δεν εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε παρεμβατική θεραπεία η οποία—

(α) Πρέπει να παρασχεθεί αμέσως, για να σωθεί η ζωή του ασθενούς· ή

(β) χρειάζεται να παρασχεθεί αμέσως για πρόληψη σοβαρής επιδείνωσης της κατάστασης του ασθενούς.

ΜΕΡΟΣ VII – ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Πλαστογραφία
και ψευδείς
δηλώσεις.

28. Πρόσωπο το οποίο—

(α) Σκόπιμα προβαίνει σε αναληθή καταχώριση ή δήλωση σε οποιαδήποτε αίτηση, σύσταση, έκθεση ή άλλο έγγραφο που απαιτείται για σκοπούς του παρόντος Νόμου· ή

(β) με σκοπό να εξαπατήσει χρησιμοποιεί οποιαδήποτε τέτοια καταχώριση ή δήλωση, γνωρίζοντας ότι είναι αναληθής,

διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση δύο ετών ή με χρηματική ποινή δύο χιλιάδων λιρών (£2000) ή και με τις δύο ποινές.

Κακο-
μεταχείριση
ασθενών.

29.—(1) Συνιστά αδίκημα για οποιοδήποτε πρόσωπο εργάζεται υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε κέντρο, να κακομεταχειρίζεται ή σκόπιμα να παραμελεί ασθενή θεραπευόμενο σε κέντρο.

(2) Αδικήματα κατά παράβαση του άρθρου αυτού τιμωρούνται με φυλάκιση δύο ετών ή με χρηματική ποινή δύο χιλιάδων λιρών (£2000) ή και με τις δύο ποινές.

30. Πρόσωπο το οποίο—

Παροχή βοήθειας για απόδραση.

- (α) Υποκινεί ή εν γνώσει του παρέχει βοήθεια σε υποχρεωτικά νοσηλευόμενο πρόσωπο να αποδράσει από το κέντρο όπου νοσηλεύεται ή να παραβεί τους όρους άδειας εξόδου· ή
- (β) εν γνώσει του παρέχει στέγη ή προστασία ή κάλυψη σε υποχρεωτικά νοσηλευόμενο πρόσωπο, γνωρίζοντας ότι αυτό έχει αποδράσει από κέντρο όπου περιθάλπεται ή έχει παραβεί τους όρους άδειας εξόδου,

διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση δύο ετών ή με χρηματική ποινή δύο χιλιάδων λιρών (£2.000) ή και με τις δύο ποινές.

31. Πρόσωπο το οποίο χωρίς εύλογη αιτία —

Παραεμπόδιση.

- (α) αρνείται να επιτρέψει επιθεώρηση κέντρου ή άλλου τόπου όπου διαμένει ασθενής·
- (β) αρνείται να επιτρέψει επίσκεψη σε οποιοδήποτε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για σκοπούς συνέντευξης ή εξέτασης του ασθενούς·
- (γ) αρνείται να παρουσιάσει για επιθεώρηση σε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο οποιαδήποτε εγγραφή ή καταχώριση σχετικά με τη νοσηλεία ασθενούς προσώπου·
- (δ) παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιοδήποτε καθήκοντος σε αρμόδιο πρόσωπο σε σχέση με την εφαρμογή του παρόντος Νόμου·
- (ε) αρνείται να συμμορφωθεί με ανάκληση άδειας εξόδου που επιδίδεται σ' αυτό,

διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση δύο ετών ή με χρηματική ποινή δύο χιλιάδων λιρών (£2.000) ή και με τις δύο ποινές.

32. Οποιοδήποτε πρόσωπο εφαρμόζει ή επιτρέπει ή ανέχεται την εφαρμογή παρεμβατικής θεραπείας, χωρίς να εξασφαλίσει τις συγκαταθέσεις που απαιτούνται από το άρθρο 26, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση δύο ετών ή με χρηματική ποινή δύο χιλιάδων λιρών (£2.000) ή και με τις δύο ποινές.

Παρεμβατική θεραπεία χωρίς συγκατάθεση.

ΜΕΡΟΣ VIII — ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

33.—(1) Ασθενείς οι οποίοι κρατούνται σε οποιοδήποτε κέντρο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου δικαιούνται να επικοινωνούν ελεύθερα με οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός του κέντρου νοσημένου ότι αυτό δεν επηρεάζει δυσμενώς τη νοσηλεία τους ή την ομαλή λειτουργία του κέντρου.

Ελευθερία επικοινωνίας.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο συστηματικά και άνευ εύλογης αιτίας παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο τον ασθενή να ασκήσει τα πιο πάνω δικαιώματα διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή εκατό λιρών.

34.—(1) Ο ασθενής ή ο προσωπικός αντιπρόσωπός του έχει το δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία κέντρου όπου του παρέχεται ή του έχει παρασχεθεί νοσηλεία, εκτός αν ο υπεύθυνος του κέντρου κρίνει ότι τέτοια πρόσβαση επιδεινώνει την ψυχική κατάσταση του ασθενούς ή επηρεάζει δυσμενώς άλλα πρόσωπα.

Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία.

(2) Σε περίπτωση άρνησης του υπεύθυνου του κέντρου να ικανοποιήσει αίτημα πρόσβασης δυνάμει του εδαφίου (1), ο ασθενής ή ο προσωπικός αντιπρόσωπός του δύναται να ζητήσει αναθεώρηση της απόφασης του υπεύθυνου του κέντρου από την Επιτροπή.

Διάταγμα
έρευνας και
μεταφοράς
ασθενών
σε κέντρο.

35.—(1) Το Δικαστήριο δύναται να εκδώσει διάταγμα έρευνας οποιουδήποτε χώρου ή υποστατικού ευρίσκεται εντός της δικαιοδοσίας του κατόπιν ένορκης πληροφορίας βάσει της οποίας υπάρχει εύλογη υποψία ότι πρόσωπο το οποίο πάσχει από ψυχική διαταραχή—

(α) Έτυχε ή τυγχάνει κακομεταχείρισης, παραμελείται ή κρατείται υπό αντικανονικές συνθήκες·

(β) είναι ανίκανο να φροντίσει τον εαυτό του και διαμένει μόνο και αβοήθητο.

(2) Στις πιο πάνω περιπτώσεις το Δικαστήριο εκδίδει διάταγμα με το οποίο εξουσιοδοτείται η αστυνομία να εισέλθει και αν παραστεί ανάγκη να χρησιμοποιήσει εύλογη βία, στο χώρο ή στο υποστατικό όπου το εν λόγω πρόσωπο πιστεύεται ότι κρατείται ή διαμένει και να το μεταφέρει σε κέντρο αν αυτό κριθεί αναγκαίο για σκοπούς εκτίμησης.

(3) Το πρόσωπο το οποίο μεταφέρεται σε κέντρο δυνάμει του εδαφίου (1) κρατείται για περίοδο είκοσι τεσσάρων ωρών και ακολούθως με βάση τις ιατρικές γνωματεύσεις αν συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις του παρέχεται νοσηλεία με οποιοδήποτε τρόπο ο παρών Νόμος προνοεί. Αν δεν ενδείκνυται νοσηλεία το πρόσωπο απολύεται.

(4) Κατά την εκτέλεση του διατάγματος που εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (1) πρέπει να παρευρίσκεται κοινωνικός λειτουργός.

(5) Αν το όνομα του προσώπου που πιστεύεται ότι είναι ασθενής δεν είναι γνωστό, το γεγονός αυτό αναφέρεται στο διάταγμα.

Ασθενείς
που
διαταράσσουν
τη δημόσια
τάξη.

36.—(1) Σε περίπτωση που περιπέσει στην αντίληψη αστυνομικού ότι πρόσωπο, λόγω της συμπεριφοράς του, διαταράσσει τη δημόσια τάξη και δημιουργεί εύλογη υποψία ότι αυτό πάσχει από ψυχική διαταραχή και ότι χρήζει άμεσης φροντίδας προσοχής και ελέγχου ο αστυνομικός δύναται για σκοπούς προστασίας του προσώπου αυτού ή άλλου προσώπου να το συλλάβει και να το μεταφέρει πάραυτα σε κέντρο ασφαλούς κράτησης και αν αυτό είναι ανέφικτο σε άλλο χώρο ασφαλούς κράτησης, όπου εξετάζεται από ψυχίατρο και ακολουθείται εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη σύλληψή του η ίδια διαδικασία ως να επρόκειτο για υποχρεωτική νοσηλεία.

(2) Ο γιατρός που εξετάζει το πρόσωπο αυτό δύναται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους (α) και (β) του άρθρου 27 να παράσχει οποιαδήποτε θεραπεία κρίνεται αναγκαία.

Μεταφορά
φυλακισμένου
ασθενούς
σε κέντρο.

37.—(1) Ο Υπουργός δύναται κατόπιν αίτησης του διευθυντή των φυλακών να διατάξει με έγγραφη πράξη του πρόσωπο το οποίο εκτίει ποινή φυλάκισης να μεταφερθεί σε κρατικό κέντρο ασφαλούς κράτησης με βάση ψυχιατρική γνωμάτευση, αν συντρέχουν οι λόγοι για υποχρεωτική νοσηλεία και τέτοια νοσηλεία δε δύναται να παρασχεθεί στις φυλακές.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3) η κράτηση σε κέντρο είναι για περίοδο μέχρι έξι μηνών.

(3) Στις περιπτώσεις όπου—

(α) Η ποινή της φυλάκισης εκπνεύσει προτού ολοκληρωθεί η νοσηλεία· ή

(β) η νοσηλεία δεν ολοκληρώθηκε εντός της περιόδου των έξι μηνών και δεν έχει εκπνεύσει η περίοδος της φυλάκισης,

η κράτηση και η νοσηλεία σε κέντρο συνεχίζεται μόνο με έγκριση του δικαστηρίου κατόπιν αίτησης του διευθυντή.

(4) Στην περίπτωση όπου το δικαστήριο διατάσσει την κράτηση του ασθενούς για οποιαδήποτε περίοδο μετά την εκπνοή της περιόδου φυλάκισης ισχύουν οι ίδιες διατάξεις ως αν η περίπτωση να αφορούσε ασθενή που δεν είναι κατάδικος και ως αν να έγινε αίτηση για την κράτησή του μετά τη συμπλήρωση του πρώτου σταδίου της υποχρεωτικής νοσηλείας.

(5) Κράτηση σε κέντρο δυνάμει του παρόντος άρθρου λογίζεται έκτιση της ποινής της φυλάκισης.

(6) Σε φυλακισμένο, ο οποίος κρατείται σε κέντρο δυνάμει του παρόντος άρθρου, δεν παραχωρείται άδεια εξόδου, εκτός μόνο με τη συγκατάθεση του διευθυντή των φυλακών και στις περιπτώσεις όπου παρέχεται εξουσία στο διευθυντή των φυλακών να επιτρέψει έξοδο και παραμονή εκτός των φυλακών.

38.—(1) Τηρουμένων των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (7), όταν πρόσωπο καταδικάζεται για οποιοδήποτε αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση και πληρούνται οι προϋποθέσεις οι αναφερόμενες στο εδάφιο (3), το δικαστήριο το οποίο καταδίκασε το εν λόγω πρόσωπο δύναται με διάταγμά του (το οποίο για σκοπούς του Μέρους αυτού καλείται διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας) να εξουσιοδοτήσει την εισδοχή και κράτηση του καταδικασθέντος σε κατάλληλο κέντρο για τους σκοπούς της απαιτούμενης νοσηλείας.

Εκδοση
διατάγματος
ψυχιατρικής
νοσηλείας
κατα-
δικασθέντος.

(2) Το δικαστήριο δύναται, όταν εκδίδει διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας, να θέτει όρους και να δίδει οδηγίες που κατά τη γνώμη του είναι απαραίτητοι για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του διατάγματος και την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους εκδίδεται.

(3) Οι αναφερόμενες στο εδάφιο (1) προϋποθέσεις είναι—

- (α) Το δικαστήριο ικανοποιείται με βάση γραπτή ή προφορική ιατρική γνώματευση ψυχιάτρου κατά εξουσιοδότηση του διευθυντή ή και άλλων ψυχιάτρων που το δικαστήριο θα ακούσει ότι ο καταδικασθείς υποφέρει από σοβαρή ψυχική διαταραχή τέτοιας μορφής και τέτοιου βαθμού, που δικαιολογούν την κράτησή του σε κατάλληλο κέντρο για παροχή της αναγκαίας θεραπευτικής αγωγής και
- (β) το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη του όλα τα περιστατικά της υπόθεσης περιλαμβανομένων της φύσης του αδικήματος, του χαρακτήρα και του ιστορικού του καταδικασθέντος όπως επίσης και άλλων τρόπων μεταχείρισης, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η έκδοση διατάγματος ψυχιατρικής νοσηλείας είναι ο καταλληλότερος τρόπος μεταχείρισης του καταδικασθέντος.

(4) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού υπεύθυνος κατάλληλου νοσοκομείου περιλαμβάνει το γιατρό που είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση και θεραπεία του καταδικασθέντος και κατάλληλο νοσοκομείο ή κέντρο σημαίνει το νοσοκομείο ή το κέντρο τα οποία, με βάση τις πρόνοιες του περί Διανοητικά Ασθενών Νόμου ή άλλου νόμου που τυχόν θα τροποποιήσει ή αντικαταστήσει αυτόν, κηρύσσονται κέντρα ψυχιατρικής καταδικασθέντων.

(5) Διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας καταδικασθέντος αποτελεί επαρκή εξουσιοδότηση—

- (α) Σε αστυνομικό ή κηδεμονευτικό λειτουργό ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο προς το οποίο το δικαστήριο απευθύνεται, για να μεταφέρει τον καταδικασθέντα στο κέντρο το αναφερόμενο στο διάταγμα εντός της καθορισμένης σε αυτό περιόδου.

(β) στον υπεύθυνο του αναφερόμενου στο διάταγμα κέντρου να δεχθεί την εισαγωγή του καταδικασθέντος στο κέντρο εντός της προαναφερθείσας περιόδου και ακολούθως να τον κρατήσει στο εν λόγω κέντρο σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέρους αυτού του Νόμου και των όρων και οδηγιών που το δικαστήριο θα περιλάβει στο διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας καταδικασθέντος.

(6)(α) Διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας καταδικασθέντος εφαρμόζεται ως διάταγμα προσωρινής παροχής υποχρεωτικής νοσηλείας και ακολούθως μετατρέπεται σε διάταγμα με τη διατύπωση του άρθρου 10.

(β) Διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας καταδικασθέντος υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 11.

(7) Δεν εκδίδεται διάταγμα ψυχιατρικής νοσηλείας καταδικασθέντος στις πιο κάτω περιπτώσεις:

(α) Όταν το αδίκημα που διαπράχθηκε είναι φόνος εκ προμελέτης ή άλλο αδίκημα, η ποινή του οποίου καθορίζεται επιτακτικά από νόμο.

(β) όταν το δικαστήριο έχει εξουσία και προτίθεται να εκδώσει δυνάμει άλλου νόμου διάταγμα δήμευσης περιουσίας που αποκτήθηκε παράνομα από τη διάπραξη του αδικήματος.

Κανονισμοί.

39.—(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει κανονισμούς για καλύτερη εφαρμογή του Νόμου.

(2) Χωρίς να επηρεάζεται η γενικότητα του εδαφίου (1), δύναται να ρυθμίζονται με κανονισμούς τα πιο κάτω:

(α) Η διεύθυνση και η διαχείριση ψυχιατρικών κέντρων καθώς επίσης και ο καθορισμός των απαραίτητων επιπέδων για τη νοσηλεία, φροντίδα και κράτηση ασθενών σε τέτοια κέντρα.

(β) η ίδρυση ειδικών περύγων ή θαλάμων σε κέντρα ασφαλούς κράτησης για ασφαλή κράτηση των ασθενών.

(γ) ο καθορισμός εντύπων προς χρήση σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(δ) η ρύθμιση οποιοδήποτε ζητήματος που χρήζει ρύθμισης για σκοπούς εφαρμογής των προνοιών του Νόμου και

(ε) ο καταρτισμός κανόνων εθιμοτυπίας.

(3) Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος άρθρου κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς έγκριση.

Διαδικαστικοί κανονισμοί.

40. Το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να εκδώσει διαδικαστικούς κανονισμούς για οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου δυνάμει των προνοιών του παρόντος Νόμου. Μέχρις ότου εκδοθούν διαδικαστικοί κανονισμοί δυνάμει του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατά αναλογία οι ισχύοντες διαδικαστικοί κανονισμοί.

Κατάργηση.

41. Με την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου καταργείται ο περί Διανοητικά Ασθενών Νόμος, Κεφ. 252.

Μεταβατικές διατάξεις.

42. Πρόσωπα τα οποία κρατούνται και νοσηλεύονται σε ψυχιατρεία δυνάμει του καταργούμενου νόμου θα συνεχίσουν να κρατούνται και να νοσηλεύονται δυνάμει των προνοιών του παρόντος Νόμου ως να επρόκειτο για υποχρεωτικά νοσηλευόμενα πρόσωπα, η κράτηση των οποίων διατάχθηκε με την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.